

Στην ενότητα αυτή θα μάθεις:

- ✓ Να διαβάζεις και να ακολουθείς οδηγίες κατασκευής.
- ✓ Να διαβάζεις και να ακολουθείς τους κανόνες ενός παιχνιδιού.
- ✓ Να δίνεις οδηγίες κατασκευής προφορικά και γραπτά.
- ✓ Να σχηματίζεις τον αόριστο χρόνο των ρημάτων σε -ω.
- ✓ Να ξεχωρίζεις μεταξύ τους τα της, τις και στις.
- ✓ Να συνδέεις προτάσεις με το και.

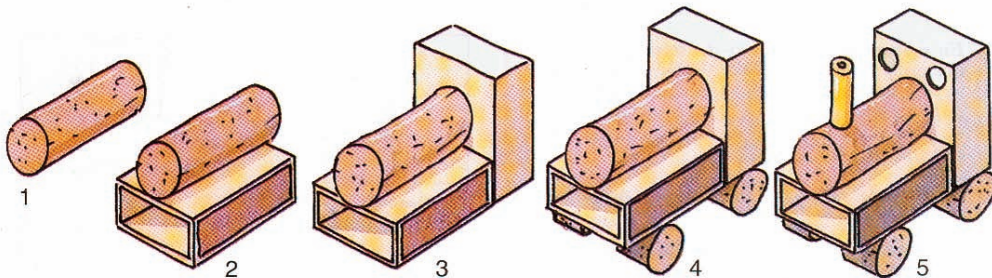
Η βαβυλωνία

Μαζευτήκαν τα παιδιά
στην αυλή να παίξουν.
Τι παιχνίδι άραγε
να πρωτοδιαλέξουν;

Θέλετε τ' αγάλματα;
Τη μακριά γαϊδούρα;
Την τυφλόμουγα, το μπιζ,
το ρολόι, τη σβούρα;

Ντίνα Χατζηκολάου

- ☀ Ποια παιχνίδια αναφέρει το ποίημα;
- ☀ Ξέρεις πώς παίζονται;

Γράψε **στο τετράδιό σου** τις οδηγίες για την κατασκευή της ατμομηχανής.

Παρατήρησε τις εικόνες και πες:

- ☀ Τι νομίζεις πως δείχνουν;
- ☀ Τι μας λένε να κάνουμε;

- 1** Τα παιδιά της τάξης αποφάσισαν να παρουσιάσουν στην εφημερίδα τους διάφορες ιδέες για την κατασκευή παιχνιδιών. Διάβασε παρακάτω μία από αυτές.

Λαγουδάκια στη σειρά

Τι χρειάζεστε:

- μια κόλλα χαρτί
- ψαλίδι
- χρωματιστά μολύβια.

- ✓ Διπλώνετε ένα χαρτί στα δύο.
- ✓ Το ξαναδιπλώνετε στα δύο.
- ✓ Το διπλώνετε στα δύο άλλη μια φορά.
- ✓ Ζωγραφίζετε το μισό λαγουδάκι.
- ✓ Προσέχετε, ώστε το διπλωμένο χαρτί να ανοίγει από τη δεξιά πλευρά.
- ✓ Κόβετε το λαγουδάκι γύρω γύρω.
- ✓ **Ξεδιπλώνετε το χαρτί.**

Ορίστε τέσσερα λαγουδάκια πιασμένα χέρι χέρι! Τώρα μπορείτε να τα χρωματίσετε όπως θέλετε.

Μάθε να γράφεις σωστά την οδηγία με τα έντονα γράμματα.

Σημείωσε το σωστό.

Διπλώνετε ένα χαρτί

στα δύο.

στα τρία.

Προσέχετε, ώστε το διπλωμένο χαρτί να ανοίγει από

την αριστερή πλευρά.

τη δεξιά πλευρά.

Πήγαινε στο **Τετράδιο Εργασιών** στις σελίδες 63 και 64 και κάνε τις ασκήσεις **1**, **2** και **3**.

Αναζητήστε ιδέες για χάρτινες κατασκευές παιχνιδιών ή στολιδιών. Τι θα λέγατε να τις παρουσιάσετε προφορικά στην τάξη; Αν θέλετε, μπορείτε να κάνετε μια έκθεση ή να βάλετε κάποιες από αυτές στην εφημερίδα της τάξης σας!

Μην ξεχάσετε να πείτε τι υλικά χρειάζονται και να περιγράψετε με τη σειρά τι πρέπει να γίνει.

- 2 Στα παλιά χρόνια τα παιδιά έπαιζαν συχνά στη γειτονιά. Διάβασε παρακάτω...

Ο θείος Ντίνος

Από τότε που ήμουν πιτσιρικάς, θυμάμαι το θείο τον Ντίνο να λέει: «Α, εσείς, τα σημερινά παιδιά, δεν ξέρετε να παίξετε, να ξεφαντώσετε! Όλη μέρα μπροστά σε μια οθόνη τη βγάζετε. Τι βαρετό! Ενώ εμείς στην ηλικία σας...» Όποτε όμως του έλεγα: «Έλα, θείε, δείξε μας πώς να παίξουμε! Παίξε μαζί μας κρυφτό, επιτέλους», εκείνος έβρισκε διάφορες προφάσεις, για να το αναβάλει: τη μια ήτανε βιαστικός, την άλλη τον πόναγε η μέση του, και το κυριότε-

ρο: «Τι σόι κρυφτό να παίξουμε εδώ μέσα; Όλα είναι διάφανα κι επίπεδα. Πού να κρυφτείς κάτω απ' το γυάλινο τραπέζι; Ενώ τα σπίτια παλιά είχαν μυστικές κρυψώνες, γωνιές ανεξερεύνητες, αποθήκες, πατάρια...». Λέγοντάς τα αυτά, μια σκιά νοσταλγίας απλωνόταν στο πρόσωπό του.

*Λένα Θεοδωρακάκου-Μερίκα,
«Πούν' το, πούν' το σαμιαμίδι;»,
Γυναικεία Λογοτεχνική Συντροφιά,
εκδ. Αστήρ*

- ☀ Πώς περνούσαν τα παιδιά τον ελεύθερο χρόνο τους παλιά; Πώς τον περνούν σήμερα;
- ☀ Πόσο συχνά βλέπεις τηλεόραση; Αν δεν υπήρχε τηλεόραση, τι θα μπορούσες να κάνεις, για να διασκεδάσεις;
- ☀ Γνωρίζεις άλλα παραδοσιακά παιχνίδια εκτός από το κρυφτό ή τα «μήλα»; Πώς παίζονται;

Ταξίδι στον κόσμο της γλώσσας

3

Στην εφημερίδα «Τα ανήσυχα μολύβια» έχει ανακοινωθεί ένας διαγωνισμός κατασκευής κολάζ με θέμα την Ελλάδα. Για να πάρεις μέρος, δες τους όρους συμμετοχής.

Αν δεν ξέρεις τι σημαίνει η λέξη **κολάζ**, ψάξε στο λεξικό σου.

Διαγωνισμός κολάζ

- ✓ Πάρτε ένα μεγάλο γαλάζιο χαρτόνι.
- ✓ Κόψτε φωτογραφίες από διάφορα μέρη της Ελλάδας σε διαφορετικά σχήματα και μεγέθη.
- ✓ Κολλήστε τις φωτογραφίες στο χαρτόνι με τέτοιο τρόπο, ώστε να καλυφτεί όλη η επιφάνειά του.
- ✓ Γράψτε σε μικρά χαρτάκια λέξεις που να περιγράφουν αυτά τα μέρη και συμπληρώστε το κολάζ.
- ✓ Στείλτε το κολάζ στη διεύθυνση: «ΤΑ ΑΝΗΣΥΧΑ ΜΟΛΥΒΙΑ» Τ.Θ. 99999.

Όροι συμμετοχής

Για να πάρετε μέρος στο διαγωνισμό, πρέπει να είστε μέχρι εννιά χρονών. Το κολάζ πρέπει να φτιαχτεί από τουλάχιστον τρία παιδιά και να αποσταλεί μέχρι τις 15 Μαΐου.

Ποιοι είναι οι όροι συμμετοχής στο διαγωνισμό;

Μάθε να γράφεις σωστά την οδηγία με τα έντονα γράμματα.

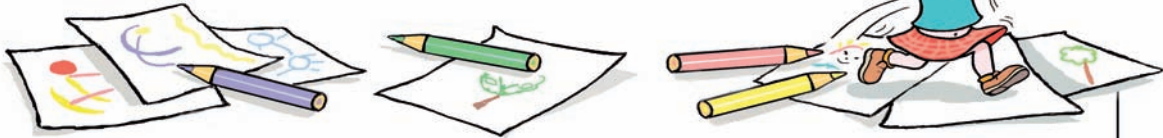
Πήγαινε στη σελίδα 64 του **Τετραδίου Εργασιών** και κάνε την **άσκηση 4**.

4

Διάβασε το κείμενο που δημοσιεύτηκε στη λογοτεχνική στήλη της εφημερίδας των παιδιών.

Τα χρωματιστά μολύβια

Σήμερα τα χρωματιστά μολύβια έχασαν τα λογικά τους. Πήγε η Ελένη να ζωγραφίσει το περιβόλι.

– Άσε, Ελένη, να το ζωγραφίσουμε εμείς, είπαν εκείνα.

Και τα πράσινα, κόκκινα, κίτρινα μολύβια **χρωμάτισαν** ένα φανταχτερό περιβόλι. Τα δέντρα **πρασίνισαν**, οι ντομάτες **κοκκίνισαν** και τα λεμόνια **κιτρίνισαν**.

Πήγε η Ελένη να ζωγραφίσει τον ουρανό.

– Άσε, Ελένη, να τον ζωγραφίσουμε εμείς, είπαν πάλι. Κι άστραψε ο ουρανός και **γέμισε** χρώματα. Τα λουλούδια του περιβολιού, οι ντάλιες, τα τριαντάφυλλα και οι μενεξέδες ανεβήκανε στον ουρανό.

Πήγε η Ελένη να ζωγραφίσει τη θάλασσα.

– Άσε, Ελένη, να τη ζωγραφίσουμε εμείς, είπαν τα άσπρα, ασημιά και σκούρα μολύβια. Και **άσπρισαν** τα κύματα και **γέμισε** αφρούς το χαρτί και ασημώθηκαν τα ψάρια και τα κοχύλια.

Γαλάτεια Σουρέλη, «Ο αγέρας παίζει φλογέρα», εκδ. Πατάκη

Πρόσεξε τα ρήματα με τα έντονα γράμματα στο παραπάνω κείμενο. Μας δείχνουν τι έγινε χάρη στα χρωματιστά μολύβια. Τώρα συμπλήρωσε τον παρακάτω πίνακα.

Ρήμα	χάνω	χρωματίζω
Εγώ	χρωμάτισα
Εσύ	έχασες
Αυτός		
Αυτή
Αυτό		
Εμείς	χρωματίσαμε
Εσείς	χάσατε	χρωματίσατε
Αυτοί		
Αυτές
Αυτά		

Μάθε να γράφεις σωστά την τελευταία φράση του κειμένου.

Πήγαινε στη σελίδα 65 του Τετραδίου Εργασιών και κάνε τις ασκήσεις 5 και 6.

5

Τα παιδιά αποφάσισαν να ρωτήσουν τους μεγάλους για παιχνίδια που έπαιζαν, όταν ήταν μικροί. Έμαθαν αρκετά παιχνίδια και κάποια θα τα βάλουν στην εφημερίδα τους. Διάβασε παρακάτω πώς παίζεται ένα από αυτά.

Η μικρή Ελένη

Στο κέντρο ενός κύκλου κάθεται ένα κορίτσι που εκείνη τη στιγμή παίρνει το όνομα της μικρής Ελένης (και κάνει ότι κλαίει). Τα υπόλοιπα παιδιά πιασμένα χέρι χέρι γυρίζουν γύρω της και τραγουδούν:

Η μικρή Ελένη κάθεται και κλαίει
γιατί δεν την παίζουνε οι φιλενάδες της.
Σήκω επάνω, κλείσε τα ματάκια σου,
κοίταξε τον ήλιο και ψάξε να μας βρεις.

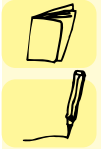
Τη στιγμή αυτή ο κύκλος χαλάει, το κορίτσι που κάνει την Ελένη σηκώνεται με κλειστά μάτια, υψώνει το κεφάλι προς τον ήλιο κι έπειτα προσπαθεί να πιάσει κάποιο απ' τα παιδιά. Όταν πιάσει ένα κορίτσι, προσπαθεί (με κλειστά πάντα μάτια) να το αναγνωρίσει, για να πάρει τη θέση της μικρής Ελένης και να συνεχιστεί το παιχνίδι.

Από το βιβλίο «Φτου Ξελεφτεριά»
του δημοτικού σχολείου Σφακιωτών Λευκάδας

- Πώς λέγεται το παιχνίδι;
- Πώς παίζεται; Ποιοι είναι οι κανόνες του;
- Πώς συνεχίζεται το παιχνίδι;

Μάθε να λες **απέξω** και να γράφεις **σωστά** το τραγούδι που λένε τα παιδιά, όταν παίζουν τη «μικρή Ελένη».

22. Πώς γίνεται; Πώς παίζεται;

Ρωτήστε και εσείς τους μεγαλύτερους αν γνωρίζουν παρόμοια παιχνίδια. Μπορείτε να τα συγκεντρώσετε και να τα παρουσιάσετε στην τάξη ή να τα καταγράψετε και να τα βάλετε στο διαδίκτυο με τη βοήθεια του δασκάλου ή της δασκάλας σας. Δε θα ήταν ωραία ιδέα να οργανώσετε μια μέρα παιχνιδιού και να καλέσετε και άλλα παιδιά, για να παίξετε όλοι μαζί αυτά τα παιχνίδια;

- 6 Παρατήρησε πώς από την ένωση των δύο παρακάτω προτάσεων με το **και** δημιουργείται μια καινούρια, μεγαλύτερη πρόταση. Τι συμβαίνει με το υπογραμμισμένο μέρος της κάθε πρότασης;

Τα παιδιά χαράζουν έναν κύκλο.

Τα παιδιά στήνουν πέντε κεραμίδια το ένα πάνω στο άλλο.

Τα παιδιά χαράζουν έναν κύκλο **και** στήνουν πέντε κεραμίδια το ένα πάνω στο άλλο.

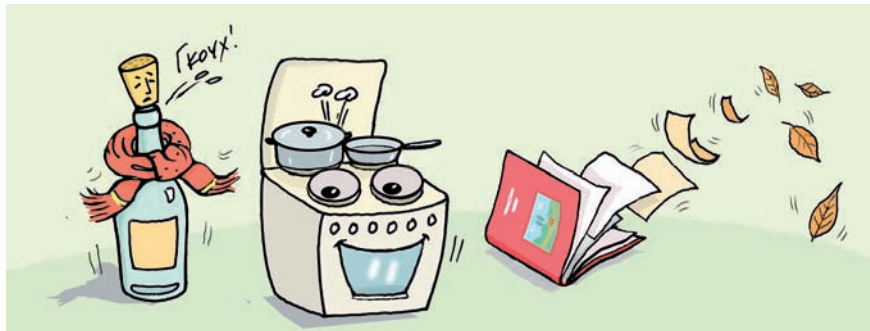
Μπορείς να κάνεις και εσύ το ίδιο με τις παρακάτω προτάσεις;

- ✓ Η δασκάλα δείχνει εικόνες. + Η δασκάλα γράφει στον πίνακα τις ιδέες των παιδιών.

.....
.....

- ✓ Τα παιδιά κυνηγούν το ένα το άλλο. + Τα παιδιά κρύβονται ανάμεσα στα δέντρα.

.....
.....

Παιχνιδόγελα

Ο λαιμός απ' το μπουκάλι
που 'χει τάπα για κεφάλι
με πονόλαιμο είναι πάλι
βραχνιασμένος κακό χάλι.

Απ' το μάτι της βελόνας
δάκρυα δεν μπορούν να τρέξουν
κι οι βελόνες απ' τα πεύκα
κλαίν' που δεν μπορούν να τρέξουν.

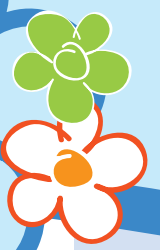
Της κουζίνας μας τα μάτια
δε φορούν ποτέ γυαλιά
και κουμπότρυπες δεν έχουν
τα πολλά της τα κουμπιά.

Τρέμουν τα βιβλία μου
τα πιάνει ανατριχίλα
μήπως και το φθινόπωρο
τους πέσουνε τα φύλλα.

Θέτη Χορτιάτη

Μάθε να γράφεις **σωστά** την πρώτη στροφή.

Στην ενότητα αυτή θα μάθεις:

- ✓ Ποια κείμενα μας κάνουν να γελούμε.
- ✓ Να φτιάχνεις κείμενα που μας κάνουν να γελούμε.
- ✓ Να διαβάζεις πίνακες περιεχομένων.
- ✓ Να φτιάχνεις πίνακες περιεχομένων.
- ✓ Τα επίθετα που τελειώνουν σε -ινος, -ικος και -ιμος.
- ✓ Να παίζεις με τις λέξεις.

- Μπαμπά, αγόρασέ μου ένα τύμπανο να παίζω! παρακάλεσε ο Λάκης τον πατέρα του.
- Παιδί μου, φοβάμαι ότι θα με ζαλίζεις με αυτό.
- Μη στενοχωριέσαι, μπαμπά! Δε θα σε ενοχλώ καθόλου. Θα παίζω μόνο όταν κοιμάσαι.

- ☀ Τι κοινό έχουν το ποίημα και το κείμενο;
- ☀ Σε κάνουν να γελάς; Γιατί;
- ☀ Τι σου φαίνεται αστείο στο ποίημα;
- ☀ Τι είναι το δεύτερο κείμενο; Ξέρεις άλλα τέτοια;

1

Φτάνοντας στο σχολείο, ο Λουκάς βρήκε τη Γαλήνη να διαβάζει ένα βιβλίο και να γελά. Γιατί άραγε γελά; Διάβασε το παρακάτω κείμενο και θα καταλάβεις.

Λαδεύοντας ιστορίες

– Ήταν μια φορά ένα κοριτσάκι που το έλεγαν Κιτρινοσκουφίτσα.

– Όχι, Κοκκινοσκουφίτσα!

– Α, ναι, Κοκκινοσκουφίτσα. Η μαμά του το φώναξε και του είπε: Άκου, Πρασινοσκουφίτσα.

– Μα όχι, Κοκκινοσκουφίτσα!

– Α, ναι, Κοκκινοσκουφίτσα. Πήγαινε στη θεία Διομίρα και δώσ' της αυτή τη φλούδα πατάτα.

– Όχι, πήγαινε στη γιαγιά και δώσε της αυτή την πίτα.

– Καλά. Το κοριτσάκι πήγε στο δάσος και συνάντησε μια καμηλοπάρδαλη.

– Τι μπερδεμα! Συνάντησε ένα λύκο, όχι καμηλοπάρδαλη.

– Κι ο λύκος τη ρώτησε: Πόσο κάνει έξι επί οχτώ;

– Καθόλου. Ο λύκος τη ρώτησε: Πού πας;

– Έχεις δίκιο. Η Μαυροσκουφίτσα απάντησε...

– Παππού, δεν ξέρεις καθόλου να διηγείσαι ιστορίες, τις κάνεις όλες λάθος.

Τζάνι Ροντάρι, «Παραμύθια από το τηλέφωνο», εκδ. Μεταίχμιο

Ποιο παραμύθι σου θύμισε το κείμενο που διάβασες;

Τι σου φάνηκε αστείο σε αυτό το κείμενο;

Βρες όλα τα λάθη που έκανε ο παππούς. Πόσες φορές είπε λάθος το όνομα της Κοκκινοσκουφίτσας;

Πήγαινε στη σελίδα 67 του **Τετραδίου Εργασιών** και κάνε τις **ασκήσεις 1 και 2**.

Αντίγραψε στο τετράδιό σου και μάθε να γράφεις σωστά την πρώτη φράση του κειμένου.